Boerenlandvogels Rijn & Gouwe Wiericke

Jaarverslag 2020

foto : Arjan van Duijvenboden

werkgroep vrijwilligers boerenlandvogels RGW email: vrijwilligers@rijnengouwewiericke.nl

* https://www.facebook.com/groups/BoerenlandvogelsRGW/

** www.rijnengouwewiericke.nl

Jaarverslag weidevogel seizoen 2020

Wat hebben we een raar jaar gehad, corona zorgde ervoor dat het contact met boeren en vrijwilligers minimaal was. En hoe hebben de vogels het er in ons werkgebied vanaf gebracht?

Het liefst hadden we dit op de slotavond toegelicht, maar ook nu gooit corona roet in het eten. Vandaar dat we verschillende gegevens voor u op een rijtje hebben gezet en nu op deze manier, via dit verslag toch de slotavond onderwerpen met u delen.

Foto 1: Nestkast Live

Het begon in februari en maart heel hoopvol voor de weidevogels. Veel natte percelen. Aantrekkelijk om op te vetten en te starten met het nieuwe weidevogelseizoen 2020.

In april en mei werd het droog.. Te droog voor de weidevogels om hun jongen groot te brengen.

Een aantal boeren hebben hier op ingespeeld door de plas dras percelen langer te laten staan, greppel vol water te zetten of het waterpeil hoger te zetten. Dat heeft wel effect gehad want op deze plekken was het drukker met de weidevogels en kuikens. Ook is daar waar mogelijk het last minute beheer (kuikenveld) langer blijven staan voor beschutting en voedsel. Met dank aan de boeren en gebiedscoördinatoren van het collectief Rijn & Gouwe Wiericke.

In het voorjaar is er in de drukke hotspots belangeloos ruige mest gestrooid. Goed want de grasgroei gaat wat minder hard en de vogels die profiteren hier van. Een plan wat hopelijk ook volgend jaar weer uitgevoerd wordt.

Binnen het collectief Rijn & Gouwe Wiericke heeft er net als in heel Nederland meer predatie plaats gevonden. De predatoren, zoals vossen, kiekendieven, kraaien, hermelijntjes en de anderen, te slim af zijn is nog wel een hele opgave. Preventief beleid zou de weidevogel enorm helpen maar daar zijn meer partijen voor nodig. Het is wel

een gegeven dat we hiermee in de toekomst aan de slag moeten.

Voor dit jaar mogen we stellen dat de populatie gelijk gebleven is.. niet veel verder naar beneden gedaald maar een lichte stijging.

Maar dat zegt niets over het eindresultaat van de kuikens. Zeker is dat niet alles groot is geworden. En daar moet veel meer aandacht voor komen. Nesten zoeken is leuk maar de nazorg is veel belangrijker.

De Werkgroep vrijwilligers Boerenlandvogels

Deze bestaat uit Wim v.d. Coevering, Margriet Kool, Mieke Vergeer en Fien Verbij. Marleen v.d. Lee van de Groene Motor geeft ons ondersteuning.

Dit jaar is er een wisseling geweest. Mieke Vergeer zat er in namens het collectief Rijn & Gouwe Wiericke en heeft haar plaats doorgegeven aan Corine Kroft.

Mede door de corona hebben er weinig activiteiten plaats gevonden. Overleg ging via telefoon en mail. We zijn ons er van bewust dat de onderlinge banden met de vrijwilligers en boeren hierdoor op een zeer laag pitje is komen te staan. Via de Groene Motor is er wel een oproep gedaan voor nieuwe vrijwilligers daar zijn twee positieve reacties op gekomen.

Korte cursussen voor nieuwe vrijwilligers zijn dit jaar niet van de grond gekomen. We zien een tekort aan vrijwilligers. Daarom de vraag aan u allen om binnen uw eigen kennissenkring rond te kijken en nieuwe vrijwilligers mee te nemen.

Omdat 2020 het jaar van de wilde eend is, zijn in februari 2020 broedkorven uitgedeeld aan de deelnemers agrarisch natuurbeheer binnen het collectief Rijn & Gouwe Wiericke.

Er zijn er 25 geplaatst. Met dank aan Stichting Landschapsfonds Alphen aan den Rijn en Stichting Kringloop Reeuwijk voor de sponsoring. Bij onderstaande broedkorf bij Jan Kortmann zijn de eenden gaan nestelen.

Door Corona zijn de openings- en slotavond zijn gecanceld. Evenals de excursies.

Toch is er een excursie doorgegaan. Op bezoek bij de zwarte sternen bij Jaap Verduijn in Aarlanderveen. Veel vogels gezien en mooi weer zodat sommigen de kano pakten om door het gebied heen te peddelen.

De werkgroep zoekt nog altijd mensen om samen activiteiten uit te voeren zoals excursies, begeleiden nieuwe vrijwilligers en dit verslag te schrijven 😉

De bijzonderheden dit jaar.

Foto 2: Wit Scholeksterjong (foto Gerard)

Gerard Zonneveld had op het land van Gijsbert een wit scholeksterjong gespot. Dit jong heeft hij nog heel lang kunnen volgen.

In de triangel (Waddinxveen) en ook op andere plekken in het gebied van het collectief Rijn & Gouwe Wiericke zijn weer nesten van kleine plevieren gevonden.

En bij Pieter de Jong werd een nest van een wintertaling gemarkeerd.

Bij Waddinxveen was een uniek stukje natuur bij het Logistiek Park A12. Door het natte voorjaar waren hier veel kieviten en tureluurs gaan broeden. Alleen in april en mei werd het problematisch met de droogte. Loonbedrijf van Mastwijk heeft belangeloos in deze tijd gezorgd voor een ad hoc plas dras zodat de pullen groot konden worden.

Foto 3: Plas dras bij Logistiek Park foto Hans

De zwarte sternen hebben het wisselend gedaan. Wel meer nesten gevonden maar minder jongen groot geworden. Veel sternen zijn of later begonnen of een tweede keer. Predatie is waarschijnlijk de oorzaak van minder vliegvlugge jongen.

De oeverzwaluwwand in Reeuwijk is ook dit jaar een succes. Mooi was hier dat je de nesten van dichtbij kon volgen.

Foto 4 achterkant oeverzwaluw wand. Foto Cees vd Starre

De eerste eieren

Op 2 maart werd het eerste kievitsei van Nederland gevonden. Vindplaats was Bruchem (Gld)

In het werkgebied van het collectief Rijn & Gouwe Wiericke werd op 11 maart In de Voorofsche polder op 11 maart het eerste kievitsnest gevonden. De vinder was Hans Boere.

Bij Arne de Jong in de Meije werd op 3 april het eerste grutto nest gemeld.

Foto 5: Eerste gruttonest (foto Arne de Jong)

11 april vond Hans Boere het eerste tureluursnest.

Marianne Dekker vond op 3 april het eerste scholekster nest in Bodegraven.

De eerste slobeendennesten werden gevonden op 15 april in Bodegraven en Aarlanderveen.

De resultaten van 2020

Omdat niet iedere inliggende ANV de nesten invoert, komt er een totaal overzicht i.p.v. per bedrijf.

We zijn ons er van bewust dat de cijfers niet compleet zijn maar hierin zijn we afhankelijk van degenen die invoeren.

De meeste nesten zijn gevonden in de Voorofsche Polder.

Een natuurgebied van het ZHL bij Waddinxveen, waar het voornaamste doel niet veeteelt is, maar weidevogels.

Het nesten zoeken, maar ook veel ander werk wordt daar gedaan door een aantal van 'onze' vrijwilligers.

Frank en Karina Luyben in Aarlanderveen heeft als ANLB deelnemer de meeste nesten op zijn percelen.

Namelijk 114 nesten. ANV de Wetering heeft bij de familie Luyben een taart laten bezorgen. Lekker.

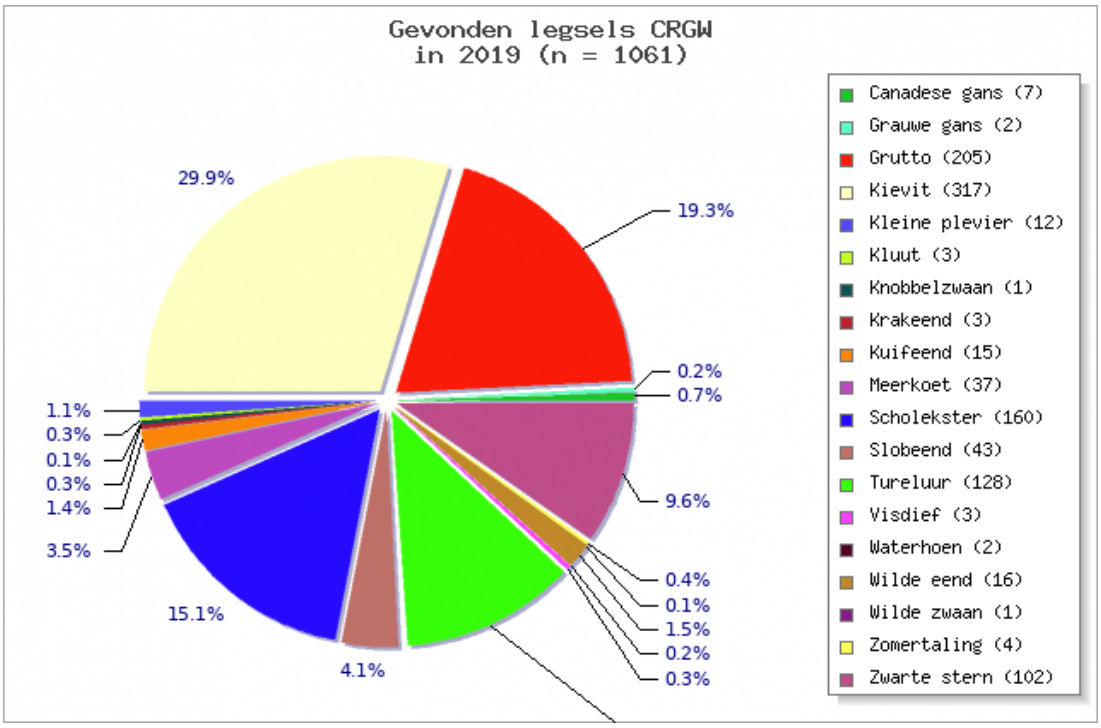

Figuur 1: Gevonden legsels CRGW 2019

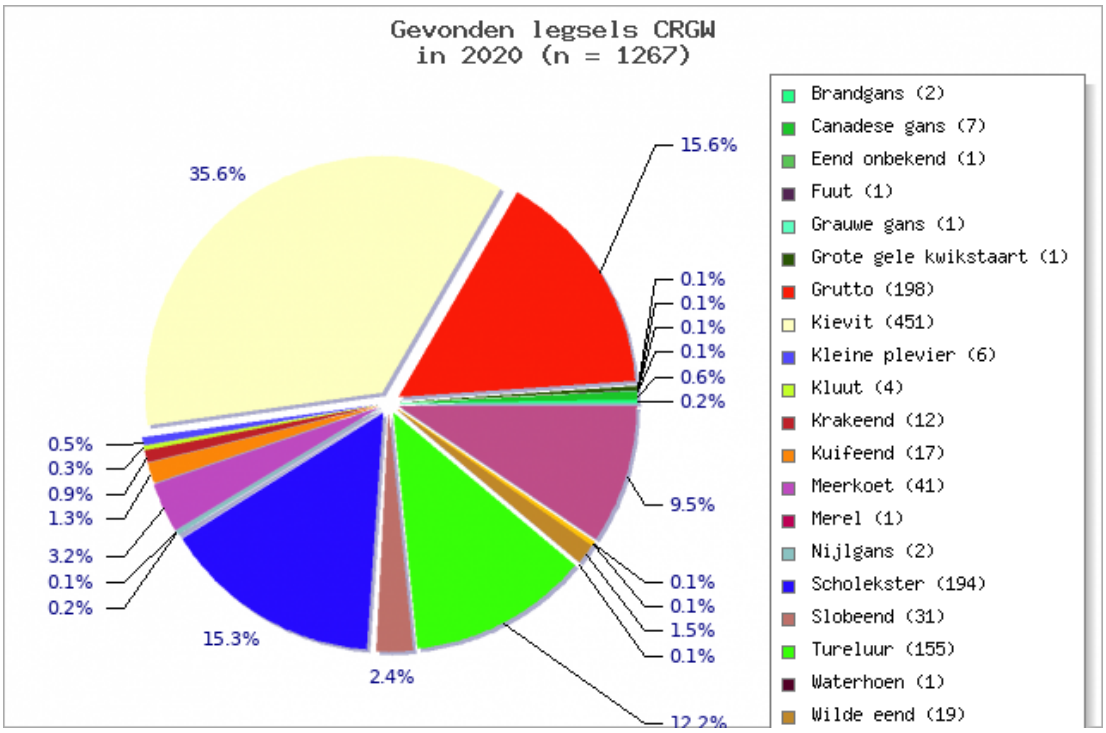

Figuur 2: Gevonden legsels CRGW 2020

Selectie - 2020, collectief: CRGW Rijn & Gouwe Wiericke

print | download pdf

Soort	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bergeend	2	2		1		1	1			
Blauwborst								1		
Boerenzwaluw								1		
Brandgans		2			1	2	1			2
Canadese gans	4	1	3	4	3	10	3	3	7	7
Eend onbekend	1	2	2			4	1	3		1
Fuut	3	4	2	1	2		2	1		1
Gele kwikstaart			1		1					
Grauwe gans	2	1	1	1	4	6	12	1	2	1
Grote gele kwikstaart										1
Grutto	486	420	415	406	397	263	255	203	205	198
Kievit	1337	939	914	814	800	499	433	313	317	451
Kleine karekiet					1					
Kleine plevier		7	3		1		2	4	12	6
Kluut									3	4
Knobbelzwaan	4	3	2	4	3	2	3	2	1	
Kolgans	1									
Krakeend	14	6	6	8	16	13	10	6	3	12
Kuifeend	48	34	53	41	38	29	11	18	15	17
Meerkoet	72	83	83	34	33	34	24	31	37	41
Merel										1
Nijlgans	1	1	3	1	1	1				2
Rietgors					1	2				
Scholekster	314	273	270	264	220	116	117	148	160	194
Slobeend	37	44	30	35	36	30	32	28	43	31
Strandplevier			1			2				
Tafeleend			1							
Tureluur	224	150	190	189	208	104	133	123	128	155
Veldleeuwerik						1	1			
Visdief	17	23	36	36	12	11			3	
Waterhoen	2	1	1	7	1	3			2	1
Wilde eend	38	30	51	22	39	23	24	14	16	19
Wilde zwaan									1	
Wintertaling	2	3	1			1	2			1
Witte kwikstaart					1					
Wulp		3	1							
Zomertaling	5	3	1	2	9	2	4	2	4	1
Zwarte stern	85	64	97	104	96	62	52	70	102	120
Subtotaal	**2699**	**2099**	**2168**	**1974**	**1924**	**1221**	**1123**	**972**	**1061**	**1267**

Aantal: 38

Totaal

Tabel 1: Cijfers gevonden legsels CRGW 2020

Het totaal overzicht van alle inliggende agrarische natuurverenigingen (de Parmey, de Wetering, Lange Ruige Weide en Weide & Waterpracht.) Na een jarenlange daling zien we een toename van 20% ten opzichte van 2019 en daar kunnen we trots op zijn

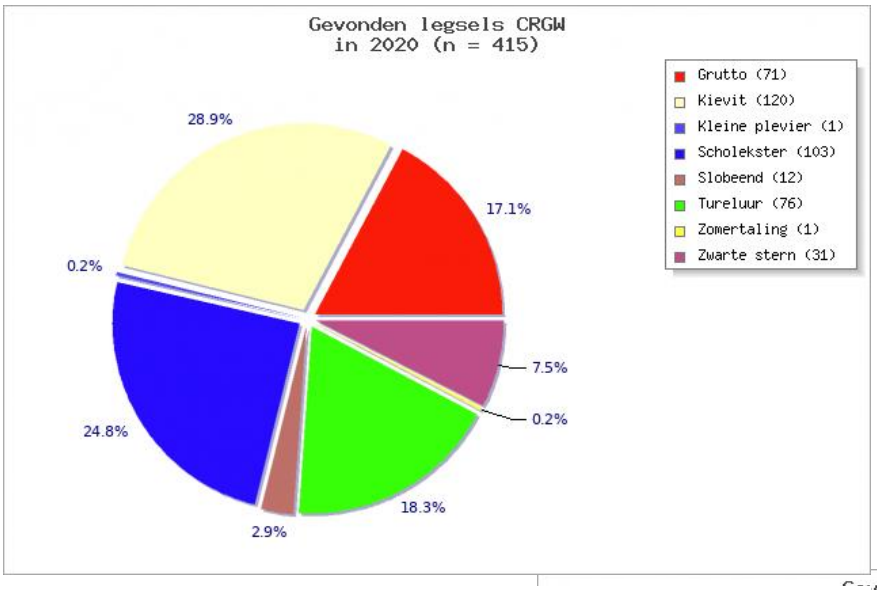

K

Figuur 4: Gevonden legsels de Wetering

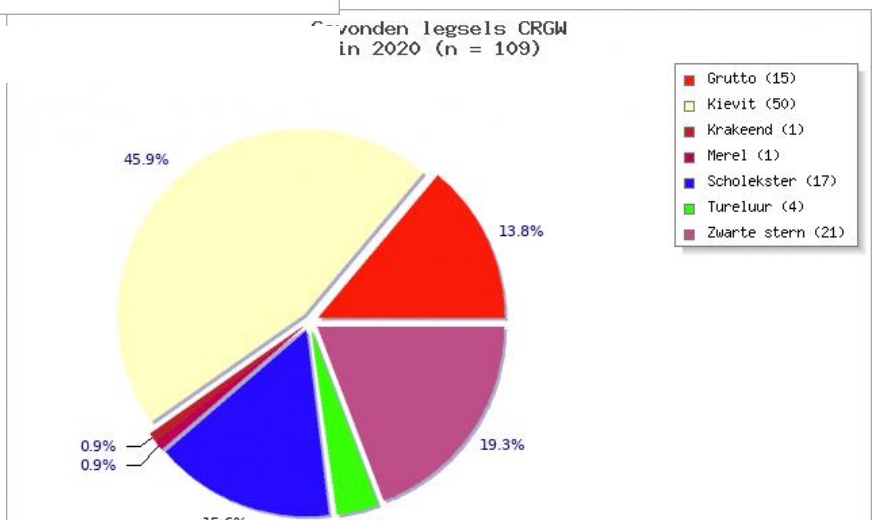

Figuur 5: Gevonden legsels Lange Ruige Weide

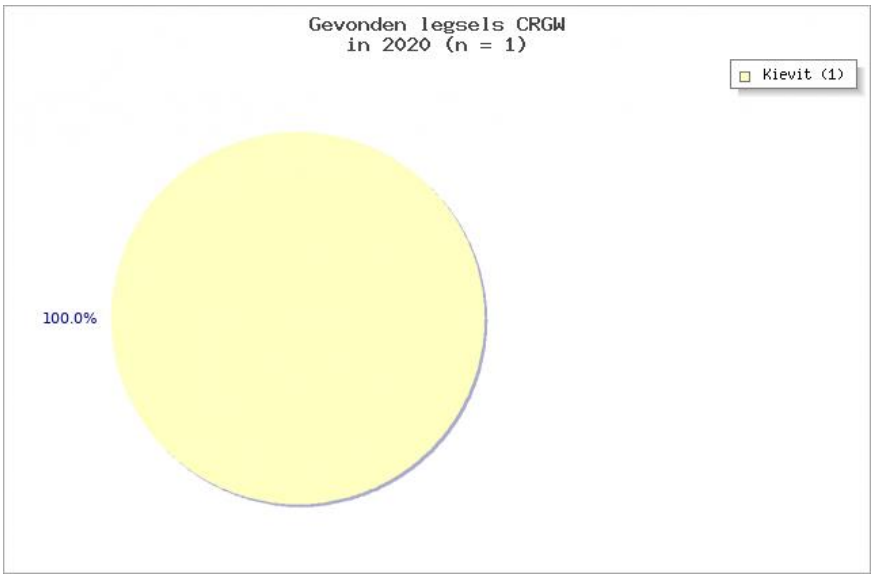

Figuur 6: Gevonden legsels de Parmey

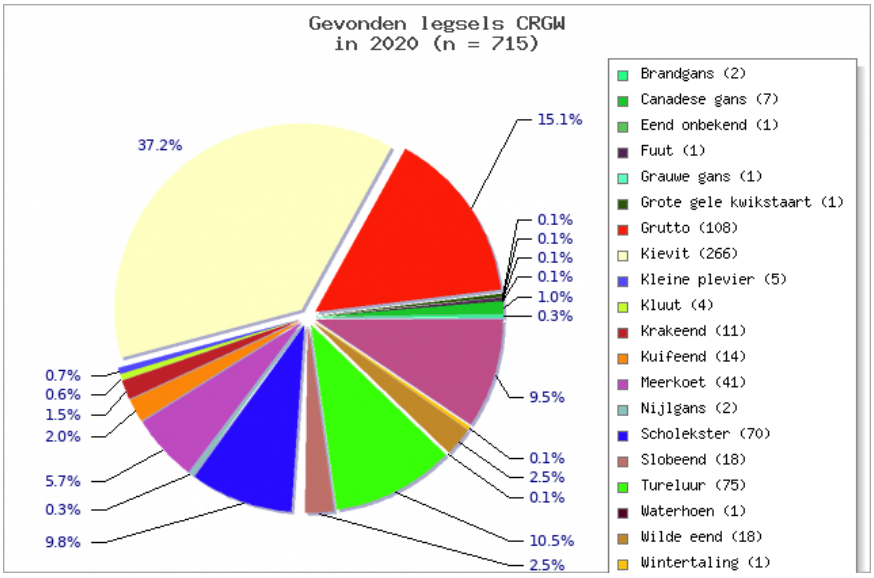

Figuur 7: Gevonden legsels Weide en Waterpracht 2020

Je ziet dat iedereen op een andere wijze de gegevens invoert. Als het digitaal gebeurt komt er een beter overzicht. Daarom zullen de verlies oorzaken en het uitkomst percentage ook niet verschijnen in dit rapport

Hetzelfde met de resultaten van de uitgekomen legsels. Deze zijn niet uniform ingevoerd en kunnen een verkeerd beeld geven.

Mooie reden voor alle vrijwilligers om volgend seizoen digitaal in te voeren zodat er een compleet overzicht komt.

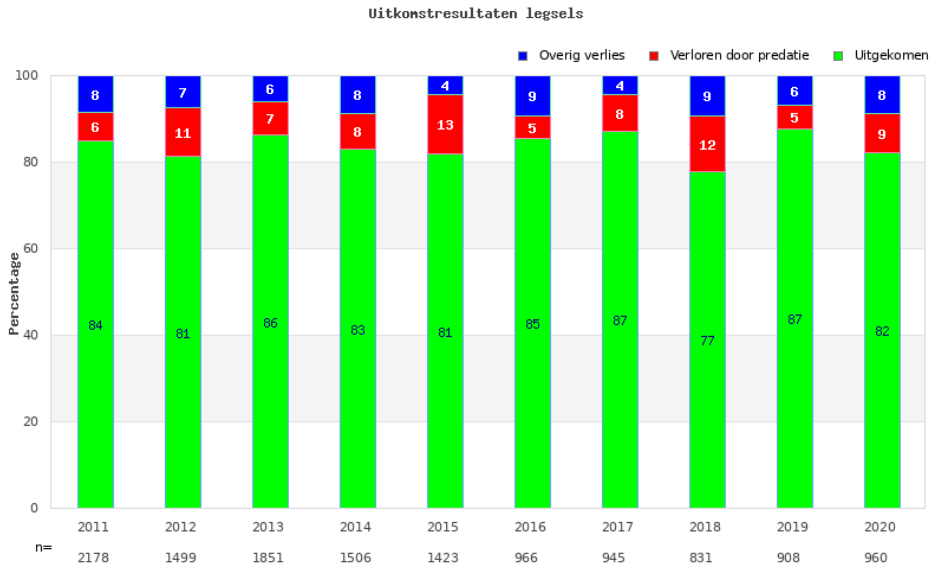

Figuur 8: Uitkomst resultaten legsels

Deze grafiek geeft de uitkomstresultaten weer. Met daarbij de kanttekening dat er niet uniform is ingevoerd. Waarschijnlijker is het dat het verlies veel groter is maar niet genoteerd

<u>De monitoring in 2020</u>

Er is ook gemonitord binnen het collectief. Arjan en Marleen hebben een aantal gebieden rond eind april en eind mei bezocht.

De rood omlijnde gebieden zijn bezocht en deze zijn drie jaar geleden ook gemonitord

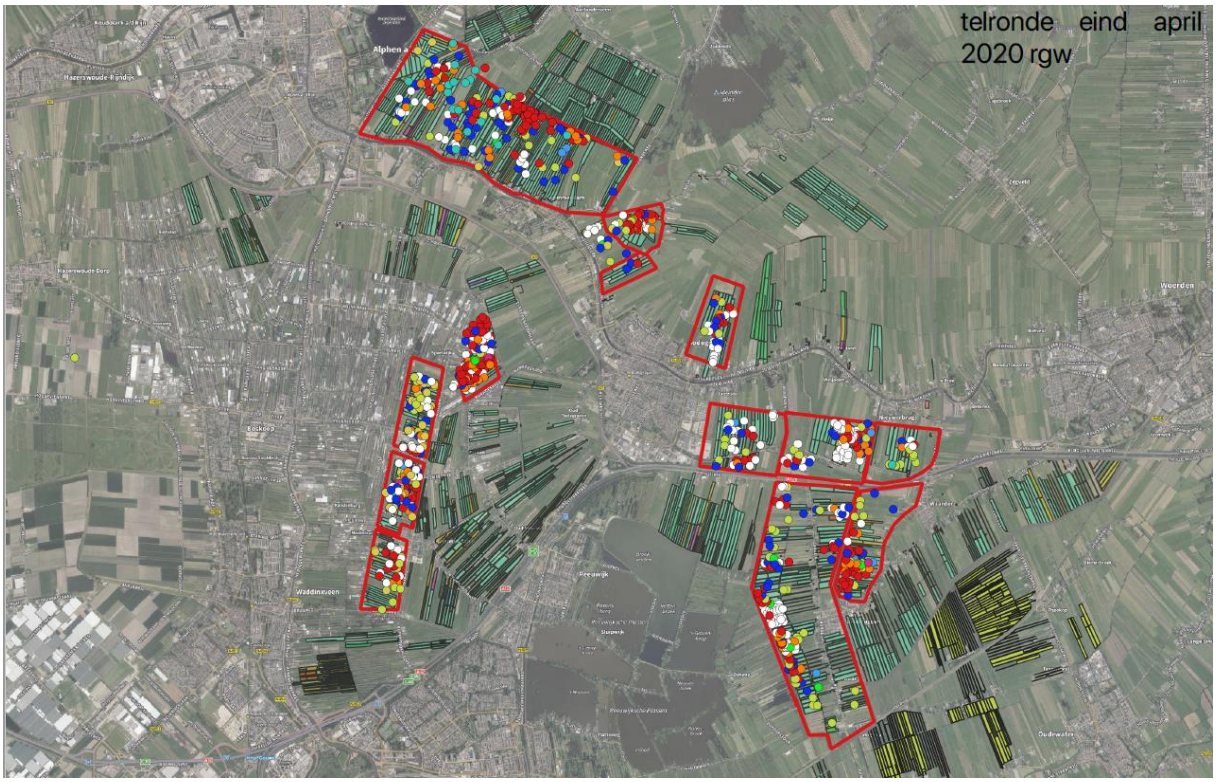

Afbeelding 1: Telronde eind april 2020

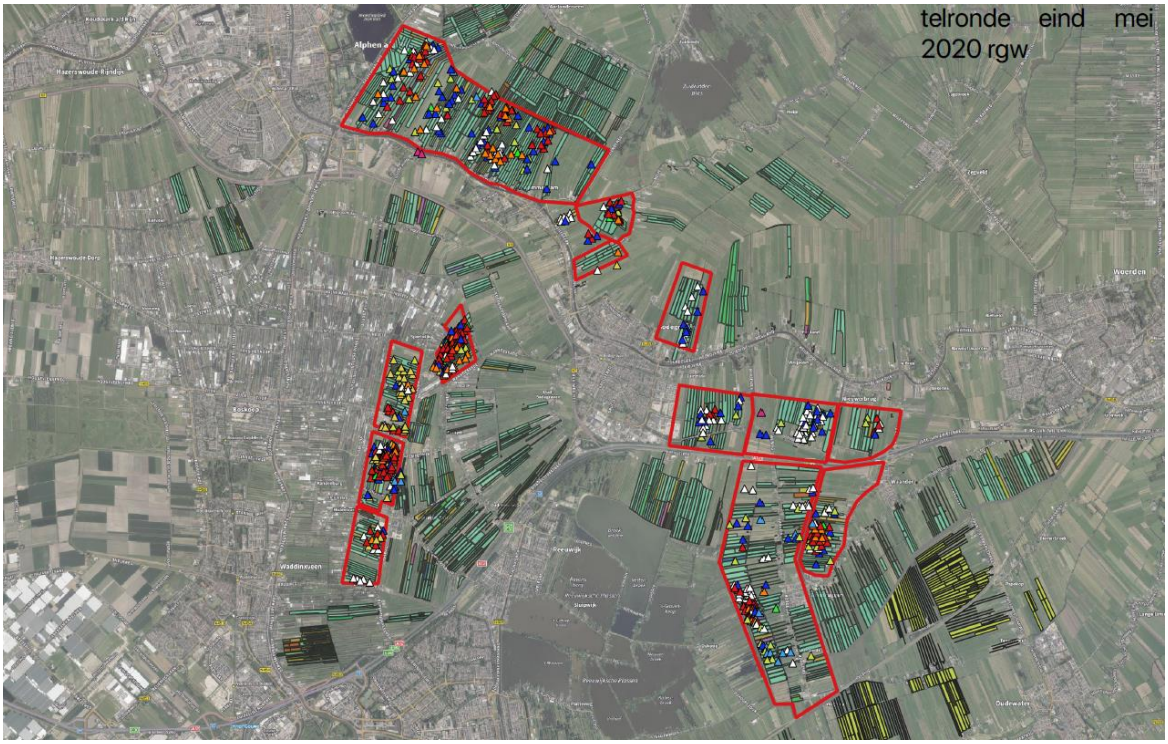

Afbeelding 2: Telronde eind mei 2020

Deze monitoring is via de BTS methode gedaan. De gegevens zijn een vaststelling van bruto territoriaal succes (BTS). BTS is het aantal ouderparen dat specifiek alarmgedrag vertoont als indicatie voor de aanwezigheid van kuikens in de week waarin de eerste kuikens vliegvlug worden (de 'fladderweek'), uitgedrukt als aandeel of percentage van het aantal broedparen. BTS wordt gebruikt als indicatie voor reproductief succes. De grutto vertegenwoordigt in deze de weidevogels. Als het met grutto goed gaat, is het leefgebied goed voor alle weidevogels.

Deze kaartjes krijgen dan een uitkomst en nu mooi te volgen voor een periode van zes jaar. Opgemerkt moet worden dat de meetgegevens van sommige kaartjes nog gevalideerd moeten worden. Valideren betekent "geldig verklaren" en de gegevens ontdoen van mogelijke foute en onbetrouwbare meetwaarden.

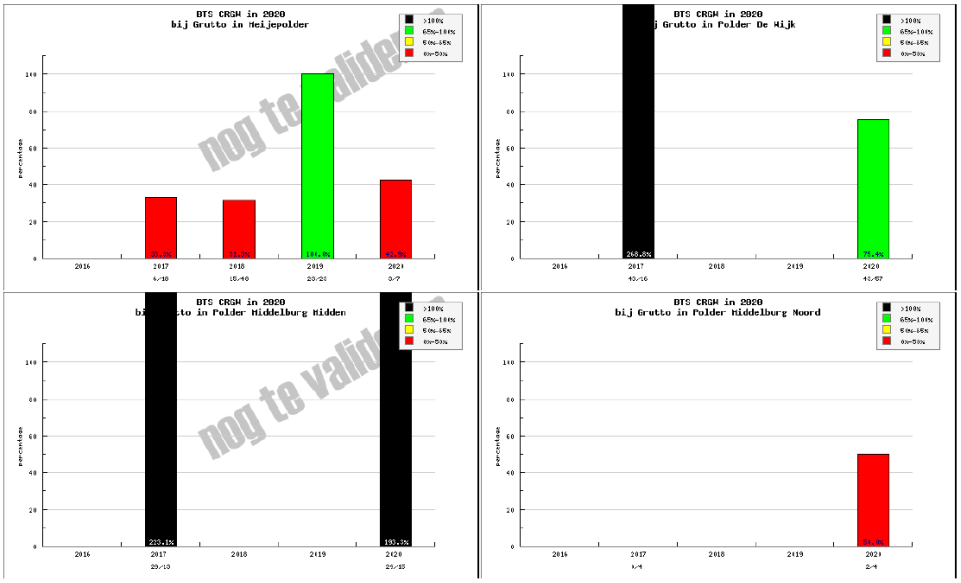

.

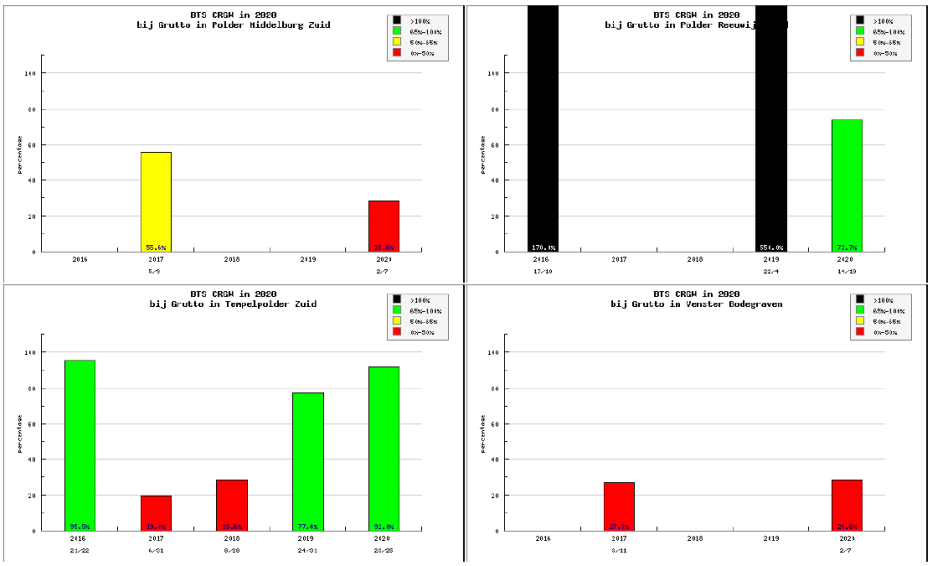

Figuur 9 t/m 12: BTS CRGW 2020 in verschillende gebieden

<u>De Quick scan beheermonitoring (QBM)</u>

De Quick scan is bedoeld om snel een beeld te krijgen van de aanwezigheid van de vogels om zo nodig het beheer te kunnen bijsturen (met bijv. last-minutebeheer). In 2020 zijn er ook weer vrijwilligers op pad gegaan om te monitoren in bepaalde gebieden. Hieronder zie je een aantal kaartjes hoe het er uit kan zien. Op twee verschillende manieren kan je invoeren. Over meerdere weken of incidenteel.

Foto 6: 'Met monitoren kom je soms leuke dingen tegen'

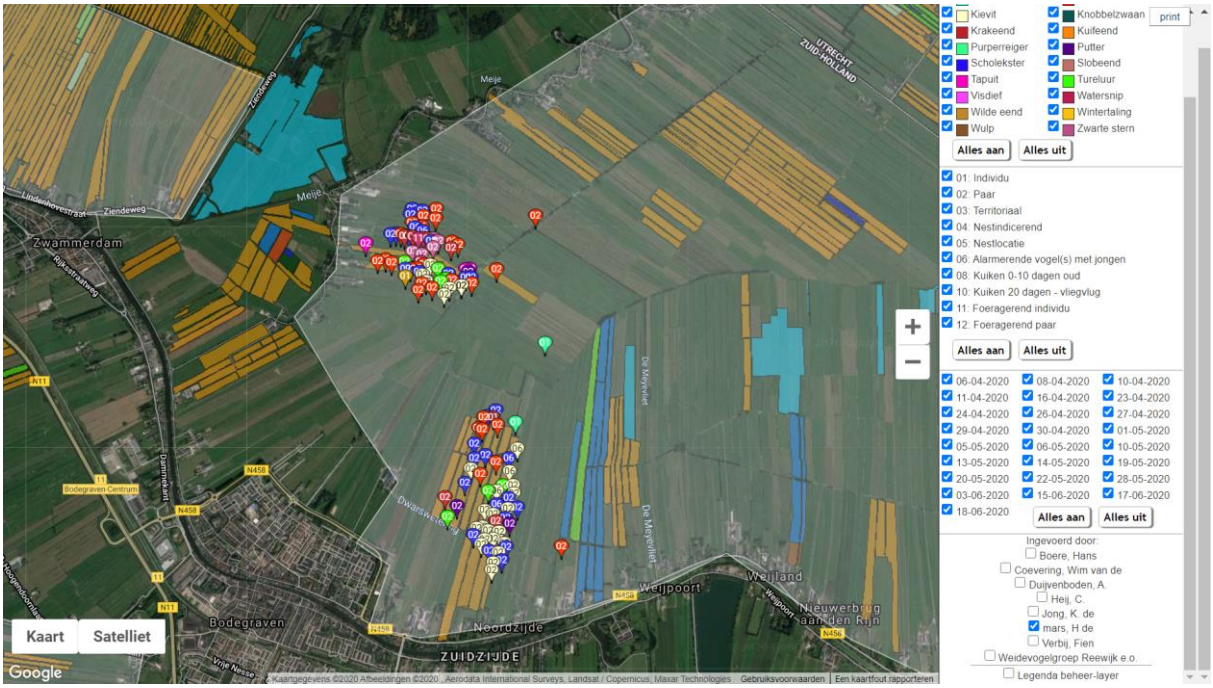

Afbeelding 3: Sjaak en Henk in het gebied van de Parmey

Afbeelding 4: Cor in het gebied van Weide en Waterpracht

Bedrijf: Leeuwen, Marcel van

Soort	03-06
Grutto	2
Slobeend	1
Tureluur	2

Bedrijf: Mastwijk, Peter

Soort	27-05
Grutto	9
Kievit	11
Scholekster	3
Tureluur	13

Bedrijf: Neeleman, C.

Soort	22-04	24-05
Grutto	2	3
Kievit	3	1
Scholekster	2	2
Tureluur	1	2

Bedrijf: Niesing, Tinus

Soort	16-04	04-05
Bergeend	2	
Canadese gans	1	
Scholekster	1	
Slobeend	1	
Tureluur		1
Wilde eend	1	

Bedrijf: Oostdam, Jorden

Soort	22-04	17-05
Grutto	7	8
Kauw		1
Kievit	5	3
Krakeend	1	
Scholekster		1
Tureluur	3	

Bedrijf: Oosterom, W. van

Soort	16-04	28-05
Grutto	2	3
Kievit	2	
Kuifeend		1
Scholekster	1	1
Tureluur	2	1

En bovenstaand kaartje is hoe het ook kan. Alle manieren zijn bruikbaar voor de gebiedscoördinatoren. Zij kunnen sneller inspelen met last minute beheer. De vrijwilligers zijn de ogen en oren in het veld.

Overzicht van geregistreerde bedrijven en vrijwilligers

Het aantal boeren wat meedoet aan agrarisch natuur beheer blijft nagenoeg gelijk en gelukkig zit er een stijging van de vrijwilligersaantallen. Maar er kunnen er nog veel meer bij 😊. Voorheen werden de namen van de bedrijven en vrijwilligers ook gepresenteerd. Vanwege de privacy laten we dat achterwege.

Bedrijven/vrijwilligers per jaar collectiefniveau: CRGW

Selectie - 2020, collectief: CRGW Rijn & Gouwe Wiericke | terug naar grafiek-keuze scherm

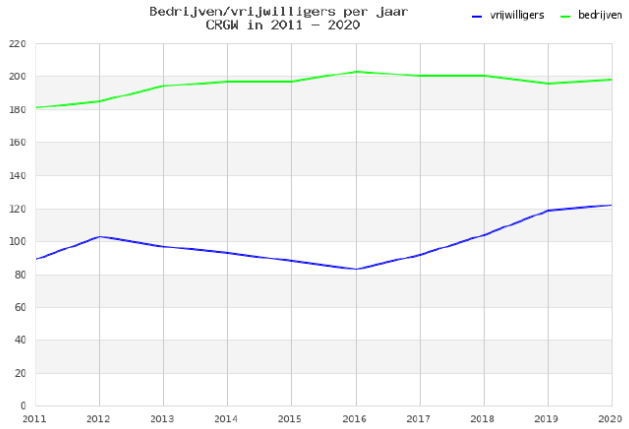

Tot slot

Fysiek zullen we elkaar dit jaar niet meer tegenkomen.

Wij willen boeren en vrijwilligers ook dit jaar weer bedanken voor hun inzet.

Blijf met elkaar in gesprek en begin in 2021 weer op tijd met zoeken en alle gesprekken.

Om de winter door te komen, geven we wat linkjes

- Opening Natuurhistorisch museum met Rafael Martig
  https://www.youtube.com/watch?v=WSg45ra2COE&fbclid=IwAR3C70LHAccp-rCmVa2EDUgHgP4EzASyHi9bgfnLTgH7blZI1f5E066FVxA

- https://www.youtube.com/results?search_query=sovon
  Sovon kanaal met cursussen en interessante filmpjes 😊

  voor 2021:
  de openingsavond is onder voorbehoud vastgelegd op 12 maart in de Brug

  Spreker is Erik Kleyheeg.. over de wilde eend.

  Veel plezier met lezen

  Werkgroep Boerenlandvogels Rijn & Gouwe Wiericke